

Óvoda-iskola átmenet megkönnyítését célzó, komplex fejlesztési program -

Innováció

SZIKSZAI GYÖRGY REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA - MAKÓ

2010/2011,

2011/2012,

2012/2013,

2013/2014,

2014/2015-ös tanévekre

Készítették:

Balogi Anikó tanító

Berceli Sándor Zsoltné tanító

Siket Ákos tanító

A program előzményei:

Intézményünkben hosszú évek óta jó kapcsolat áll fenn az óvodákkal. Éveken át fejlesztettük a gyerekek képességeit egymástól függetlenül párhuzamosan, de alkalmasszerűen előfordultak közös programok is az iskola és az óvoda között, az együttműködés és gondolkodás szándékát vetítve előre.

Az Újvárosi Óvoda három tagintézményével és a város református óvodájával jó kapcsolatot ápolunk, ez előbbivel azok fizikai közelsége miatt szorosabb kapcsolatot szeretnénk, létrehozva egy innovációt, mely új szintre helyezné az együttműködés lehetőségét. A Bárka református óvoda messze van iskolánk beiskolázási körzetétől, ám annak egyházi jellege miatt, a továbbiakban is lelki kapcsolatban állunk majd, az ott dolgozó pedagógusokkal, és fenntartói szinten folyik tovább a közös munka.

Az innováció kidolgozásához be kívánjuk vonni az érintett intézmények vezetőit, valamint az óvónőket és az alsó tagozaton dolgozó pedagógusokat, hogy egy kölcsönösen egymást segítő inkluzív óvoda-iskola átmenetet hozunk létre.

A program rövid összefoglalása:

Az innováció kisebb részekből, modulokból áll. Az egyes részek megvalósíthatóságuktól függően lehetnek rövid, vagy hosszú - távon megvalósítható programok. A hosszúságuk függ az anyagi források, humán erőforrások, és egyéb tényezők rendelkezésre állásától. A tervezet öt évre szól, így az évek előre haladásával változnak a lehetőségek, a szolgáltatások árai és még sok egyéb tényező. Úgy terveztük meg az innovációt, hogy a modulok mind rövid, mind hosszú távon megvalósíthatók és fenntarthatók legyenek.

A megvalósításhoz IKT-s eszközöket is felhasználunk, és az egyes játszóház – programoknak is szerves részét képezi a számítógép használat.

A program kiemelt feladata az oktatás eredményességének fokozása, esélyegyenlőség kiteljesítése, egyéni fejlődést támogató foglalkozások, melyek segítik a leendő elsősök iskolaérettségének elérését, valamint komplex óvoda-iskola átvezetési terv létrehozása innováció formájában. Ezek mellett fontos feladat, hogy bevonásra kerüljenek az óvodások az iskolában folyó munkába, projektekbe bepillantás jelleggel. A tanulók és az óvodások közötti baráti kapcsolatok létrejöttében, az együttműködés szándékának fejlesztésére páros feladatokat tervezünk a játszóházak időtartamára.

Az Óvoda-iskola átmenet innováció programjaiba közvetlenül bevont óvodák:

- Újvárosi Óvoda – Makó: Tulipán utcai épület, Vásárhelyi utcai épület, Erdélyi püspök utcai épület

Az Óvoda-iskola átmenet innováció programjaiba közvetetten bevont óvodák:

- A városban működő többi óvoda – az azokból érkező gyerekek révén. (Nyitni két beiskolázási tábor)

Programok:

I. modul: Az Újvárosi Óvodával közösen megvalósított programok: (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

IKT foglalkozás az Újvárosi óvoda nagycsoportosai számára. Játszóházak és ünnepségek szervezése az érintett óvodásoknak. Egyéb óvoda-iskola átmenet programok megvalósítása.

II. modul: Kirándulás szervezése: a JÁTÉKDZSUNGEL – Játszóházába Szegedre, a nagycsoportos óvodások és az első osztályosok részvételével. (2010/2011-es tanévre)

A Játékdzsungel-Játékház által biztosított, Óvoda-iskola programon való részvétel, teljes ellátással és utaztatással, teljes körű ügyintézésel. 25 óvodás és 25 első osztályos gyermek, valamint 8 fő felnőtt kísérő részvételével.

III. modul: Az óvoda-iskola átmenettel kapcsolatos előadások, egyeztetések, hospitációk: az Újvárosi Óvoda és a Szikszai György Ref. Ált. Isk. alsó pedagógusai bevonásával. (2010/2011-2014/2015 tanévekre)

Az előre egyeztetett, valamint az igény szerinti találkozások megszervezése és lebonyolítása az óvónők és a tanítók között. Előadó felkérése adott előadás megtartására. Az óvoda-iskola átmenet segítése óvó és tanító pedagógusok kooperációjával. Nyomon követések, mérési eredmények kölcsönös megosztása, egymás munkájának segítése. Nyílt napok és bemutató

órák/foglalkozások kölcsönös látogatása. Hátránykompenzáció segítése, szociális életvitel és környezeti nevelés kompetencia fejlesztése.

A program célkitűzései:

Az Óvoda-iskola átmenet innováció legfontosabb feladata, hogy összegezze és összegyűjtse az intézményben, e tárgyban, eddig „ötletszerűen” végzett „jóhiszemű” tevékenységeket, feladatokat és a konklúziók levonása után, komplex, az átmenetet minden szempontból lefedő, rendszerezett tervet hozzon létre a programok és tevékenységek elvégzéséhez, átláthatóságához.

Feladata, hogy nem személyekre lebontva, hanem feladatokra bontott és kidolgozott programokat nyújtson a felhasználó pedagógusok számára, a gördülékeny munkavégzéshez.

Olyan terv létrehozása, mely figyelembe veszi az iskola intézményi dokumentumait. Ezekkel szoros kapcsolatban működik, az azokban történő vállalásoknak minden szempontból megfelel. Rugalmas, de főbb pontjain rögzített tevékenységrendszer, mely hatékonyan szolgálja az óvoda-iskola átmenet megvalósítását.

Megteremtik az együttműködés lehetőségét az óvodapedagógusok és a tanítók, a pedagógusok és a leendő első osztályosok, valamint a pedagógusok és a szülők között. Közös szervezett és lebonyolított programokon keresztül.

Fejlesztani a következő kompetencia területeket: IKT, (informatika és média használat terület), Szociális, életvitel és környezeti nevelés, Életpálya építés. Kapcsolódás az önálló óvodai programcsomag kompetencia fejlesztéséhez.

A program feladatai:

1. Felelősségi mátrix készítése nem személyre lebontva, hanem feladatokra, tevékenységekre, és a bevont alsós osztályok érintettségére vonatkozóan.
2. Minden egyes modul és azon belüli program tartalmának rövid leírása, táblázatos formában:
 - hány fő szükséges a megvalósításhoz
 - anyag és eszközszükséglet
 - résztvevő gyermekek száma
 - helyszínek és azok berendezése, időpontok egyeztetése
 - tanulócsoportok szállítása
 - konkrét és kidolgozott ötletek, munkadarabok a megvalósításhoz
 - az esetleges „megvendégelés” költségei, szervezési feladatai
 - A program előkészítéséhez, dokumentálásához és megvalósításához szükséges meghívók, feladattervek mellékletben való lefűzése, (hogy csak elő kelljen venni)
3. Az értékelések eredményeinek asszimilációja, az innováció minden területén lehetőséget hagyva a korrekcióra, fejlődésre. (munkaközösségi szinten)
4. Beszámolók, fényképek, produktumok elkészítése, lefűzése.
5. A beiskolázási kérdőív két kérdéssel egészül ki.
 - Részt vett-e gyermeke az óvoda-iskola átmenet programjain? igen/nem
 - valamint igen válasz esetén: Néhány mondattal írja le véleményét, észrevételeit a megvalósítással kapcsolatban. (2 sorban)
6. Tanév végén a végzett tevékenység rövid értékelése a résztvevők segítségével, munkaközösségi és intézményi szinten.
7. Fejlesztani kívánt kompetencia területek feladatai:
 - IKT (informatika és média használat terület): Az Újvárosi Óvoda Vásárhelyi utcai intézményének nagycsoportosai számára heti egy alkalommal számítógépes foglalkozás keretében.
 - Szociális, életvitel és környezeti nevelés: Valamennyi, a programban résztvevő óvodás és iskolás számára. Hátránykompenzációval, szociális kapcsolatok erősítésével, kötetlen alkotói légkör megteremtésével, inkluzív szemlélettel.

- Életpálya építés: Perspektíva nyújtása a tanulmányi előmenetelben, képességek alapozása, hiányosságok pótlása, erősség felfedezése és erősítése, sokoldalú-magabiztos személyiség nevelése.
- Kapcsolódás az önálló óvodai programcsomag kompetencia fejlesztéséhez, együttműködés az óvónővel. Híd az iskola és az óvoda között.

Várható eredmények:

A fejlesztett kompetencia területek lehetséges fejlődési lehetőségei a végzett hátránykompenzációs tevékenység függvényében:

- IKT (informatika és média használat terület): A résztvevő nagycsoportos óvodások készség szinten használják a számítógépet. A velük egykorú gyerekekhez mért szinten használni tudják a tanult ismereteiket. Képesek az egér használatára, a számukra kijelölt programokban és játékokban önállóan is eredményesen tevékenykednek. A számítógéptől nem idegenkednek, félelmeiket legyőzik. A területhez való hozzáállásuk motivált, kudarctűrésük és probléma- megoldó képességeik fejlődnek.
- Szociális, életvitel és környezeti nevelés: Az óvodások a saját csoportjukon belül és az iskolásokkal való kapcsolattartás közben, együttműködést feltételező helyzetekben jól szocializáltak viselkednek. Környezetükre vigyáznak, környezettudatos viselkedés mintákat sajátítanak el. Az iskola inkluzív személete építi a személyiségüket.
- Életpálya építés: Sokoldalú-magabiztos személyiséggé fejlődés, mely az eléje kerülő kihívásokra pozitív válaszokat ad, feléled benne a versenyszellem és elérhető célokat fogalmaz meg az életkori sajátosságának megfelelően.
- Kölcsönös együttműködés az óvoda és az iskola között az intézményi dokumentumok és a mindennapi munka folyamatában.

Fenntarthatóságot biztosító tényezők:

- A fenntartó támogatása az innováció folyamatának működtetésében
- A hatékony pedagógusi motivált attitűd
- Anyagi források biztosítása a megvalósítandó programokhoz
- Pedagógusi együttműködések intézményen belül és azon kívül is.
- Együttműködés a szülői házzal a programok sikeres végrehajtásához

Értékelés:

- A szakmai vezető értékeli az innovációt tartalmi és megvalósíthatósági szempontból.
- A MICS értékeli év végi beszámolójában, az innováció megvalósulásának sikerességét.
- Az intézményvezető(k) értékeli az innováció megvalósulásának sikerességét.
- A tanulói, valamint a nagycsoportos gyerekek értékelésének eszközei:
 - o IKT-s eszközökben szerzett jártasság, a tanuló saját szintjéhez mérten
 - o páros együttműködések hatékonysága(korszerű tanulásszervezési eljárások)
 - o az adott téma, projekt többféle megközelítésének eredményessége az egyes tanulói/nagycsoportos óvodás tanulási stílusának kielégítésére
 - o kölcsönös együttműködési lehetőségek hatékonysága (tanító-óvónő, tanító-gyerekek, óvónő-gyerekek, gyerek-gyerekek között)
 - o hátránykompenzáció megjelenése, gyermekközpontúság megvalósulása
 - o az innováció megvalósulása kiemelten és célzottan szolgálta e a gyerekek, szülők egyenlő hozzáférését a minőségi neveléshez, oktatáshoz
 - o megvalósult-e az inkluzív befogadó iskola
 - o nagy szerepet kapott-e a manuális tevékenykedtetés és a játékoság

- Az innovációnak el kell érnie azt a sikerkritériumot, hogy végrehajtásával közvetített szocializáló, hátránykompenzáció élményszerűen és tevékenyközpontúan valósul meg.

Az innováció elkészítéséhez felhasznált iskola dokumentumok:

- A Szikszai György Református Általános Iskola MIP-ja¹

I. modul rész címe/neve:

Az Újvárosi Óvodával közösen megvalósított programok
(2010/2011-2014/2015 tanévekre)

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése
2. A kidolgozott modul végrehajtása:
 - Informatika szakkör óvodásoknak
 - Őszi játszóház az érintett óvoda tagintézményeivel
 - Mikulás ünnepség az érintett óvodák tagintézményeivel
 - Farsangi játszóház az érintett óvodák tagintézményeivel
 - Az óvodások bevonása a TÁMOP 3.1.4-es pályázat alsós projektjeinek megvalósításába
 - Kölcsönös hospitálás, információ csere az intézményekben dolgozó pedagógusok között
 - Beiskolázási konferencia
 - Beiratkozás (elsős tanulók és nevelők)
 - „Nyitni Kék” képességfelmérő (Difer), beszkottatást segítő és közösségépítő napok szervezése
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (beiskolázási kérdőív MICS)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humánerőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése		Tantestület	Alakuló értekezlet alkalmával, évente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Informatika szakkör óvodásoknak	informatika terem	Szügyi Jánosné, Siket Ákos	Hetente egyszer
Őszi játszóház az érintett óvoda tagintézményeivel	informatika terem, sablonok, írószerek, ragasztó, szabadban használható játékok (labda, hullahopp karika),	A mindenkori negyedik osztály és az osztálytanítók	Évente egyszer, tagintézményenként
Mikulás ünnepség az érintett óvodák tagintézményeivel	sablonok, írószerek, ragasztó, ajándék	A mindenkori második osztály és az	Évente egyszer

¹ MIP: III.6.4. A beiskolázás folyamata, eredményessége 37-38.old.

	csoki mikulások	osztálytanítók	
Farsangi játszóház az érintett óvodák tagintézményeivel	sablonok, írószerek, ragasztó,	A mindenkori harmadik osztály és az osztálytanítók	Évente egyszer, tagintézményenként
Az óvodások bevonása a TÁMOP 3.1.4-es pályázat alsós-projektjeinek megvalósításába	lásd a komplex környezeti nevelés innovációban (I-III. modul)	A mindenkori első osztály, és a projektet végrehajtó pedagógusok	Évente egyszer, tagintézményenként
Kölcsönös hospitálás, információcsera az intézményekben dolgozó pedagógusok között	Adott hospitálástól függően jelenléti ív	Az alsó tagozaton dolgozó tanítók	Lehetőség szerint, évente legalább egyszer
Beiskolázási konferencia	Szórólapok, plakátok, power pointos bemutató	A leendő elsős tanítók, és az iskola vezetése	Évente egyszer
„Nyitni Kék” képességfelmérő (Difer), beszkottatást segítő és közösségépítő napok szervezése	sablonok, írószerek, ragasztó, szabadidős játékok, számítógépek, Difer mérőlapok	A leendő elsős tanítók és a gyógypedagógus, valamint az összes alsós tanító	Évente egyszer
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (beiskolázási kérdőív MICS)	Beiskolázási kérdőív.	A beiskolázást segítő nevelők, a MICS tagjai.	Év végén
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (MICS)	Beiskolázási kérdőív.	A MICS tagjai	Év végén
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén

II. **modul rész címe/neve:**

Kirándulás szervezése: a JÁTÉKDZSUNGEL – Játszóházába Szegedre, a nagycsoportos óvodások és az első osztályosok részvételével. (2010/2011-es tanévre)

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása: A Játékdzsungel-Játékház által biztosított, Óvoda-Iskola programon való részvétel, teljes ellátással és utaztatással, teljeskörű ügyintézással a hátránykompenzáció segítésére, szociális életvitel és környezeti nevelés kompetencia fejlesztésére, a gyerekek közötti együttműködés segítésére.
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása. (beszámoló a program eredményességéről)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (feladatlapok, feladatkártyák és a részletes programterv lefűzése)
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humán erőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (kísérők, szervezési feladatok)	A JÁTÉKDZSUNGEL által biztosított fejlesztő játékok	8 fő kísérő pedagógus	2010/2011-es tanév év eleje
A kidolgozott modul végrehajtása:			
A Játékdzsungel-Játékház által biztosított, Óvoda-Iskola programon való részvétel, teljes ellátással és utaztatással, teljeskörű ügyintézással a hátránykompenzáció segítésére, szociális életvitel és környezeti nevelés kompetencia fejlesztésére, a gyerekek közötti együttműködés segítésére.	A JÁTÉKDZSUNGEL által biztosított fejlesztő játékok	8 fő kísérő pedagógus	2010/2011-es tanév év eleje , egész napos program keretében
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések levonása.	beszámoló a program eredményességéről	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése.	beszámoló a program eredményességéről	Az aktuálisan érintett pedagógusok	Év végén
A modul és az innováció hatékony működtetésének	beszámoló a program	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a	Év végén

és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	eredményességéről	MICS.	

III. modul rész címe/neve:

Az óvoda-iskola átmenettel kapcsolatos előadások, egyeztetések, hospitációk: az Újvárosi Óvoda és a Szikszai György Ref. Ált. Isk. alsós pedagógusai bevonásával.
(2010/2011-2014/2015 tanévekre)

A modul feladata:

1. A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (előadók, szervezési feladatok)
2. A kidolgozott modul végrehajtása: Az előre egyeztetett, valamint az igény szerinti találkozások megszervezése, megtartása és lebonyolítása. Előadó felkérése adott előadás megtartására. Az óvoda-iskola átmenet segítése óvó és tanító pedagógusok kooperációjával. Nyomon követések, mérési eredmények kölcsönös megosztása, egymás munkájának segítése. Nyílt napok és bemutató órák/foglalkozások kölcsönös látogatása. Hátránykompenzáció segítése, szociális életvitel és környezeti nevelés kompetencia fejlesztési kérdéseinek megbeszélése.
3. A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések folyamatos levonása, rendszeres kapcsolattartás. (beszámoló a modul eredményességéről)
4. A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése. (jelenléti ívek, esetleg jegyzőkönyvek vezetése).
5. A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)

Tevékenység/téma/program /tanórai, szabadidős/	Eszközök	Humánerőforrás	Időtartam
A modulban szereplő feladatok, tevékenységek felelőseinek kijelölése (előadók, szervezési feladatok)	toll, papír, és a vendéglátás költségei	A mindenkori első és negyedik osztályban tanító pedagógusok, valamint az érintett tagintézményekben dolgozó nagycsoportot vezető óvodapedagógusok	Az innováció programjainak időtartama alatt, valamint félévente egyszer
A kidolgozott modul végrehajtása:			
Igény szerinti találkozások megszervezése, megtartása és lebonyolítása. Előadó felkérése, mérési eredmények kölcsönös megosztása, Hátránykompenzáció segítése, szociális életvitel és	Az előadások/közös beszélgetések aktuális eszközigényének megfelelően	Az alsós nevelők és az érdeklődő óvodapedagógusok	Az innováció programjainak időtartama alatt, valamint félévente egyszer

környezeti nevelés kompetencia fejlesztési kérdéseinek megbeszélése.			
A folyamat működése közben és eredményeként, a szükséges értékelések elvégzése, az azokból levonható következtetések folyamatos levonása, rendszeres kapcsolattartás.	Beszámoló a modul eredményességéről	Az aktuálisan érintett pedagógusok és a MICS.	Év végén
A tevékenységek közben keletkezett dokumentáció vezetése, rendszerezése.	Jelenléti ívek, esetleg jegyzőkönyvek vezetése	Alsós munkaközösség vezetője és az önkéntes segítő tanítók	Alkalomhoz kötődően
A modul és az innováció hatékony működtetésének és megvalósíthatóságának vizsgálata, a szükséges korrekciók elvégzése. (MICS)	Beszámoló alapján	MICS	Év végén